

اللہم صل علی محمد و آلہ

فهرست

- ۳ / مقدمه
- ۴ / معرفی اجمالی
- ۵ / جایگاه سازمانی
- ۶ / شورای اسناد حوزه
- ۷ / اهداف
- ۸ / وظایف و اختیارات
- ۱۰ / بخش‌های مرکز
- ۱۰ / شناسایی و گردآوری
- ۱۱ / سند پژوهی
- ۱۲ / ساماندهی منابع
- ۱۳ / اشاعه اطلاعات اسناد
- ۱۴ / دیجیتال سازی
- ۱۵ / آرشیو
- ۱۶ / نمایشگاه اسناد
- ۱۸ / بخش نشریات
- ۱۹ / کتابخانه تخصصی اسناد
- ۲۰ / منابع غیر مکتوب
- ۲۱ / پرونده تحصیلی طلاب
- ۲۲ / گزارش تصویری

مقدمه

مرکز اسناد حوزه و روحانیت به منظور صیانت از هویت و تاریخ حوزه و روحانیت و اهتمام جدی در راستای گردآوری، ساماندهی، حفظ و نگهداری، اطلاع‌رسانی و انجام مطالعات و تحقیقات مورد نیاز اسناد و مدارک مهم آرشیوی حوزه‌های علمیه و آغاز نهضتی جهت حفاظت و جلوگیری از امحاء اسناد گرانبهای مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام تأسیس شده است.

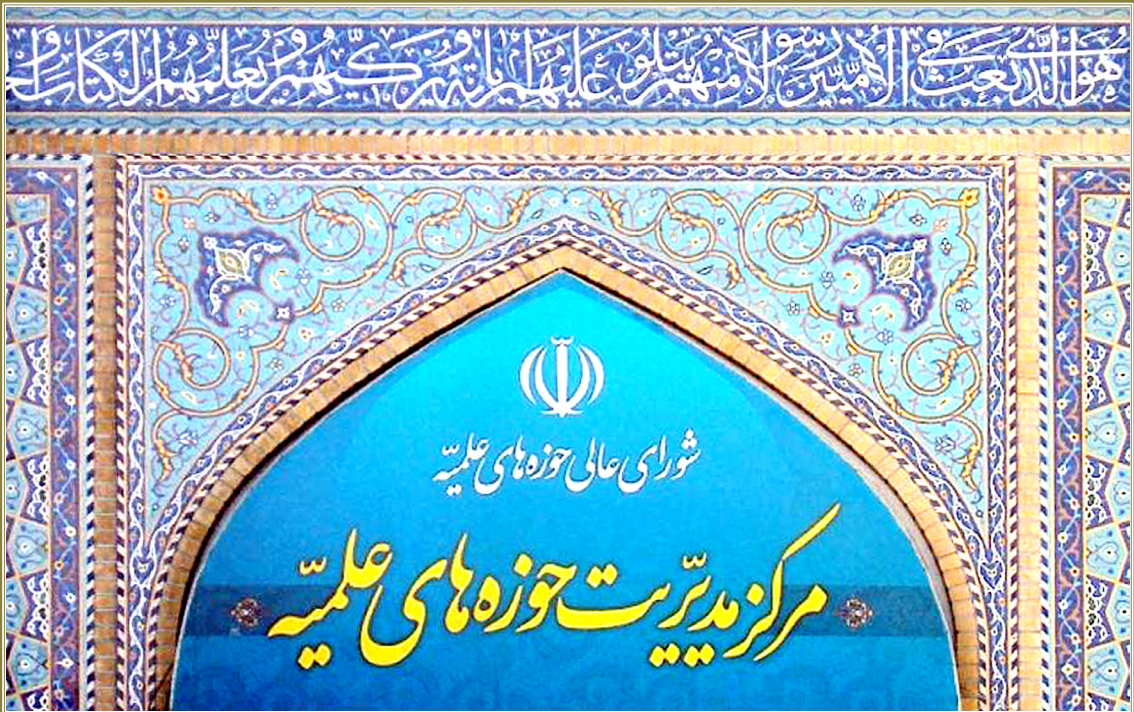

معرفی اجمالی

مرکز اسناد حوزه و روحانیت، با توجه به احساس نیاز و دغدغه مراجع عظام تقلید و بزرگان حوزه علمیه در صیانت از سیره علمای سلف و حفظ سنن اصیل آن از سال ۱۳۹۴ تأسیس و در راستای مأموریت و شرح وظایف خود اسناد مربوط به حوزه و روحانیت را گردآوری، ساماندهی، حفظ و نگهداری نموده و در این مدت کوتاه و با توفیق الهی موفق به گردآوری بیش از یکصد هزار برگ انواع سند و تصویر از گذشتگان و نقش آفرینان این شجره طیبه نموده است.

مرکز اسناد حوزه و روحانیت

جایگاه سازمانی

با عنایت ویژه اعضای محترم شورای عالی حوزه و ابلاغ مدیر محترم حوزه‌های علمیه، بر اساس آیین‌نامه مصوب شورای پژوهش حوزه، مرکز اسناد حوزه و روحانیت زیر نظر مشاور مدیر و مسئول حوزه مدیریت حوزه‌های علمیه فعالیت می‌کند.

شورای اسناد حوزه و روحانیت

شورای اسناد به عنوان مهمترین رکن مرکز، وظیفه سیاست‌گذاری و تعیین خط‌مشی کلی، تصویب آیین‌نامه‌ها و تعیین شاخص‌ها، ارزیابی مستمر، تصویب برنامه و بودجه سالانه، بررسی و تأیید صلاحیت مدیر و اعضای کارگروه‌های علمی اسناد را بر عهده دارد و مرکب است از:

۱. مدیر حوزه‌های علمیه (رئیس شورا)،
۲. مشاور و مسئول حوزه مدیریت،
۳. قائم مقام مدیر در امور استان‌ها،
۴. معاون پژوهش حوزه‌های علمیه،
۵. رئیس مرکز امور صیانتی حوزه‌های علمیه،
۶. رئیس مرکز فناوری اطلاعات،
۷. مسئول مرکز اسناد (دبیر)،
۸. دو نفر از رؤسا و مدیران مراکز اسنادی مرتبط،
۹. دو نفر از صاحب نظران عرصه اسناد در سطح ملی.

اهداف

۱. صیانت از هویت و سنن علمی، فرهنگی، تاریخی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی حوزه و روحانیت؛
۲. مرجعیت آرشیوی اسناد و مدارک حوزه و روحانیت؛
۳. ایجاد زمینه نشر و اشاعه اطلاعات اسناد حوزه و روحانیت؛
۴. بسترسازی جهت دسترسی، تحقیق و مطالعه در اسناد حوزه و روحانیت؛
۵. فرهنگ‌سازی در خصوص ارزشمندی و جایگاه ویژه اسناد و مدارک حوزه‌های علمیه؛
۶. زمینه‌سازی معرفی اسناد گران سنگ حوزه در سطح ملی و بین‌المللی.

وظایف و اختیارات

۱. شناسایی و گردآوری اسناد حوزه و روحانیت در سطح ملی و فراملی؛
۲. دریافت و ارزیابی کلیه اسناد راکد حوزه‌های علمیه؛
۳. فهرست‌نویسی، چکیده‌نویسی، نمایه‌سازی، مستندسازی و طبقه‌بندی محتوایی و موضوعی اسناد حوزه و روحانیت؛
۴. حفاظت و نگهداری از اسناد؛
۵. آفت‌زدایی، آرشیو و مرمت اسناد؛
۶. ارزیابی مستمر مجموعه‌های اسنادی موجود و شناسایی خلاءها و نیازها؛
۷. کنترل آماری، حفاظت و صیانت از اسناد؛
۸. ارائه خدمات به مخاطبان و مراجعان و فراهم کردن امکانات لازم برای استفاده و تحقیق در موضوع اسناد حوزه و روحانیت؛

۹. دیجیتال‌سازی اسناد و ارائه خدمات استاندارد

آرشیو دیجیتال؛

۱۰. اطلاع‌رسانی جامع و کارآمد اسناد؛

۱۱. ارتقاء مستمر دانش فنی آرشیو اسناد و بهره‌گیری

از آخرین فناوری‌ها و شیوه‌های نو؛

۱۲. ارتباط و تعامل مستمر با مراکز مدیریت و

حوزه‌های علمیه استانی، واحدهای آموزشی،

نهادهای و دستگاه‌های علمی و اجرایی،

کتابخانه‌ها، موزه‌ها، مراکز اسنادی و سایر

اشخاص حقیقی و حقوقی در راستای انجام

وظایف در سطح ملی و بین‌المللی؛

۱۳. برنامه‌ریزی در راستای ترویج و توسعه فرهنگ

صیانت و نگهداری از اسناد؛

۱۴. تجلیل و تکریم از فعالان عرصه سند و

سندپژوهی حوزه‌های علمیه.

شناسایی و گردآوری

بر اساس وظایف محوله و آیین‌نامه مصوب، مرکز اسناد حوزه موظف است اصل یا تصویر تمامی اسناد و مدارک مرتبط با حوزه و روحانیت و اسناد تهیه یا واصل شده به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، مدارس و مدیریت‌های استانی و سایر مراکز وابسته را که در تصرف آن قرار دارد و از لحاظ علمی، سیاسی، فرهنگی، اداری و... ارزش نگهداری داشته باشد را شناسایی و گردآوری نماید.

سند پژوهی

با توجه به نقش و اهمیت آرشیو در نگهداری اسناد و مدارک و ضرورت ارزشیابی، تنظیم، توصیف، حفاظت، بازسازی و آماده سازی اسناد به منظور انسجام بخشی به پژوهش های تاریخی خصوصا تاریخ حوزه و روحانیت، بخش سند پژوهی با استفاده از ظرفیت محققان عرصه اسناد و مدارک ایجاد و فعالیت های خود را در کارگروه های مختلف آغاز نموده است.

ساماندهی منابع

جهت سهولت، سرعت و جامعیت در امر بازیابی و دسترسی محققین و پژوهشگران به اطلاعات آرشیوی حوزه و روحانیت، فرآیند ساماندهی در قالب فهرست نویسی، رده بندی، مستندسازی، نمایه سازی و چکیده نویسی اسناد منطبق با استانداردها و نیازها صورت می گیرد.

اشاعه اطلاعات اسناد

اهم فعالیت‌های مرکز در این بخش:

- ارائه خدمات گوناگون در زمینه اطلاع‌رسانی اسناد به مراجعین؛
- انتشار مجموعه‌های اسنادی با موضوع حوزه و روحانیت؛
- عرضه بانک‌های اطلاعاتی متنوع؛
- عرضه فهرست اسناد موجود در آرشیو؛
- ارائه موضوعات پژوهشی همسو با اهداف و وظایف مرکز.

دیجیتال سازی

یکی از راه‌های حفاظت از اسناد تاریخی، دیجیتال‌سازی یا تولید اسناد رقمی است.

این فرآیند با بهره‌گیری از اسکنرهای حرفه‌ای و نرم‌افزارهای استاندارد و توان نیروی متخصص در مرکز اسناد حوزه و روحانیت در حال انجام بوده و بخش اعظمی از اسناد ارزشمند تبدیل به فایل‌های دیجیتال شده و در اختیار محققان و مراجعان قرار دارد.

آرشیو

بسیاری از اسناد و مدارک تاریخی به دلیل عدم نگهداری صحیح، استفاده از روش‌های نامناسب حفاظتی و مرمت‌های غیر اصولی در معرض تخریب و نابودی قرار می‌گیرند. مرکز اسناد حوزه و روحانیت به عنوان متولی حفظ میراث مکتوب حوزه‌های علمیه آمادگی دارد اسناد ارزشمند را در محیطی استاندارد نگهداری و آرشیو نماید.

بخش نشریات

یکی از برنامه‌های مستمر مرکز اسناد حوزه روحانیت پایش، شناسایی و گردآوری اطلاعات، نشریات و مطبوعات قدیمی با موضوعات حوزوی است که اطلاعات ارزشمندی در این مجموعه گردآوری شده، خروجی این بخش در قالب بانک اطلاعات در دسترس محققین و علاقه‌مندان قرار دارد.

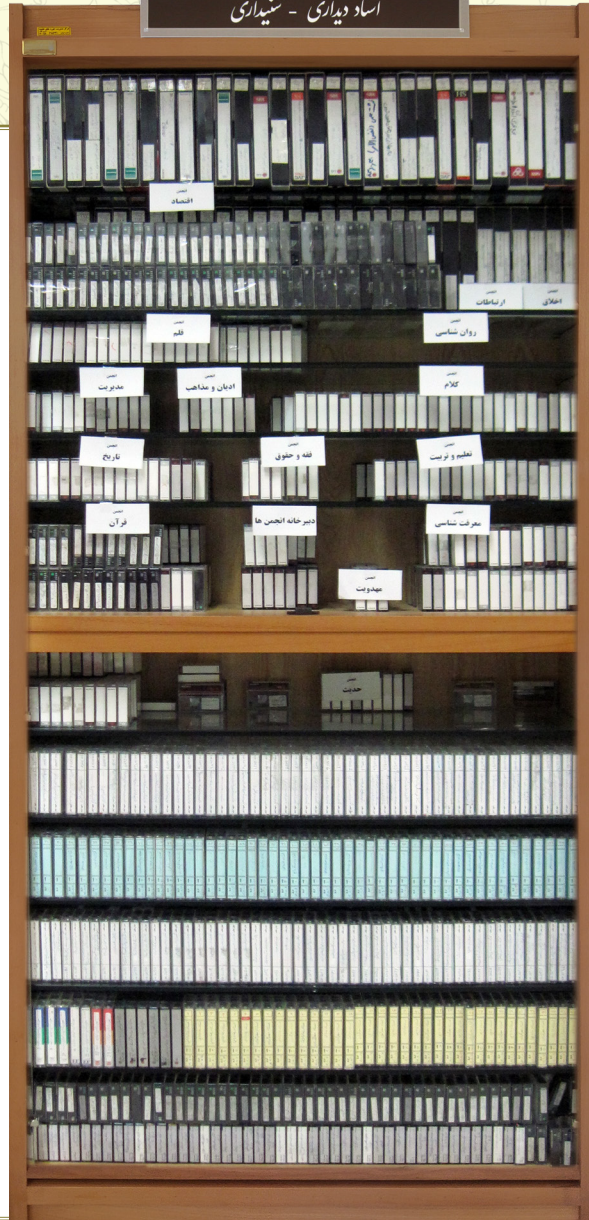

کتابخانه تخصصی اسناد

در راستای رسالت و مأموریت‌های مرکز اسناد و بهره‌برداری مناسب از منابع و جهت تسریع و تسهیل دسترسی پژوهشگران و محققان، به منابع و کتاب‌های مرتبط با موضوع حوزه و روحانیت، کتابخانه تخصصی اسناد در محل این مرکز ایجاد شده و در اختیار علاقه‌مندان قرار دارد.

منابع متنوع این کتابخانه با موضوعات زندگی‌نامه علما و شخصیت‌های حوزوی، تاریخ حوزه‌های علمیه، اسناد روحانیت، اماکن حوزوی، سیر تحول در حوزه‌های علمیه و... را شامل می‌شود. مجموعه‌سازی و تکمیل منابع کتابخانه به صورت مستمر در حال انجام است.

منابع غیر مکتوب

این بخش شامل اشکال مختلف منابع دیداری و شنیداری (عکس، پوستر، کارت پستال، تمبر، نوارهای کاست، فیلم‌ها، میکرو فیلم‌ها، نگاتیو و...) و اقسام مختلف منابع دیجیتال، فایل‌ها، لوح‌های فشرده، انباره‌های اطلاعاتی و... با موضوع حوزه و روحانیت می‌شود.

پرونده تحصیلی طلاب

این مجموعه شامل بایگانی کامل پرونده تحصیلی طلاب و فضلاء حوزه علمیه قم در سال‌های ۱۳۲۵ لغایت ۱۳۴۶، بوده و حاوی اطلاعات فردی و پیشرفت تحصیلی، مکاتبات نظام وظیفه، گواهی‌ها، کارت‌های تحصیلی، معرفی‌نامه‌ها و... است.

